

PRIJS 10 CENTS.

ANTISEMITISME

EN DE

CHRISTELIJKE KERK

DOOR:

J. ROTTENBERG

*gekocht aan de
deur van de
Leiding onder Israël*

ANTISEMITISME EN DE CHRISTELIJKE KERK

DOOR

J. ROTTENBERG

ELIM - Tulpstraat 14 - Rotterdam

ANTISEMITISME EN DE CHRISTELIJKE KERK

De negentiende eeuw, die het saeculum mirabile (eeuw der wonderen) in de geschiedenis der menschheid vormt, zoowel wat de ontwikkeling van den christelijken ondernemingsgeest als die der fysieke wetenschappen betreft. heeft ook het begin en den voortuitgang beleefd van de praktische belangstelling in het zendingswerk onder Israël. Dit hoekje van Gods wijngaard heeft in deze eeuw ook voor zich eenig aandeel gevraagd van de wereldomvattende zendingstaak der protestantsche Christenheid. Tot aan het einde der achttiende eeuw had dit deel van haar terrain braak gelegen, eenige sporadische en individueele pogingen daargelaten. En toen zij zich aan het werk zette, was het resultaat zoo verrassend, dat het zoowel de bezorgdheid der Synagoge over de gansche wereld gaande maakte, als het tot blijden jubel stemde voor allen in de Gemeente van Iezus Christus, wier toegenegenheid en gebed tot God Israëls zaligheid beoogde.

En toch — al deze groote en gezegende gevolgen der negentiende eeuw hebben den heilstaat niet ingeluid. De Satan werd niet gebonden. Integendeel, hij was buitengewoon actief in zijn pogingen om het werk des Heiligen Geestes, zeer bijzonder onder Gods uitverkoren volk, te verhinderen en zoo mogelijk te vernietigen. Wanneer men de geschiedenis der zending onder Israël bestudeert, valt het op, hoe iedere stap voorwaarts ten bate van Israël een tegenovergestelde beweging tot verijdeling ontmoet. Zoo openbaarde zich tegenover de gezegende werking des Evangelies onder de Joden in den loop der negentiende eeuw de groeiende kracht van het satanisch gedrocht, dat antisemitisme heet.

Het is mijn bedoeling niet met deze brochure in den breede het zeer gecompliceerde verschijnsel van het antisemitisme zelf te behandelen, maar ik wensch meer bijzonder naar voren te brengen het gevaar, dat daarin

voor de Gemeente zelf schuilt. Doch voor ik daartoe overga, diene de verzekering, dat er mijnerzijds niet de minste ongerustheid bestaat ten opzichte van een zoogenaamd antisemitisme, door joodsche schrijvers en redenaars als zoodanig gewraakt. Vele bewijzen van antisemitisme, waar deze heel vlug mee komen aandrigen, zijn niet meer dan denkbeeldige gevaren. Zij wanen uit iederen hoek de Filistijnen over zich te zien komen. Zij zien de belagers van Israël vermomd in iederen onschuldigen Christen, die in biddende belangstelling hun eeuwig heil zoekt. En achter ieder Nieuw Testament* dat verkocht wordt, loert voor hen een antisemiet. Het spreekt vanzelf, dat zij elke andere opvatting van het Jodendom dan de hunne op de een of andere manier vereenzelvigen met antisemitisme.

Men zou daar een menigte voorbeelden van kunnen bijbrengen. De volgende mogen volstaan. Eenige jaren geleden hield een welbekend presbyteriaansch predikant in Amerika een preek, waarin hij het waagde te zeggen, dat ook het uitnemendste in het Jodendom onvolkomen is; dat het Evangelie van Jezus Christus de vervulling is van de wet en de profeten; en de Joden zich tot het Christendom keeren, omdat zij geen voldoening vinden in het Jodendom. Den volgenden dag kwam er in een joodsch blad een hoofdartikel over: „Valsche beschuldiging tegen het joodsche geloof door een antisemietisch predikant.” En een ander blad beweerde brutaal: „De dominee van de tweede Presbyteriaansche Kerk (New-York) wil ons joodsch geloof te gronde richten. De joodsche godsdienst is een doorn in zijn oog en hij wil dien vernietigen. Van alle kanten worden wij, Joden, belaagd in ons bestaan als volk en in het wezen van onzen godsdienst. Maar wij willen niet weenen, noch ons beklagen. Want wie weent, bewijst daarin zijn zwakheid en tegenover een vijand moet men geen bewijs van zwakheid geven. Tegenover een vijand heeft men te strijden en wijt Joden, geven geen kamp. Ons beste bewijs is ons bestaan. Te beweren, dat de Joden zich tot het Christendom wenden, omdat het een aanvulling is van het Jodendom en alleen in staat om een ziel te bevredigen, is een leugen. Niet slechts is het Christendom onbekwaam

zielerust en bevrediging te schenken aan een Jood, maar het kan dit zelfs niet aan een Christen geven. De Messias der Christenen kwam en na hem volgde niets dan een lang verhaal van inquisities en kruistochten en oorlogen, die de wereld tot een bloedbad gemaakt hebben tot op dezen dag."

Nog een voorbeeld van wat een leeraar in Israël voor antisemitisme houdt. Dr. Rudolph Coffee, een populair, amerikaansch rabbijn, zag eens een verslag van het prachtig werk door het amerikaansche bijbelgenootschap gedaan. In plaats van eerlijk en volmondig te erkennen het tekort van het Jodendom in dit opzicht, durfde hij het volgende daarover neerschrijven: Wij vernemen, dat zes miljoen Nieuwe Testamenten in Amerika verkocht zijn. Deze cijfers zijn inderdaad treffend. Want ieder exemplaar van het Nieuwe Testament is een haard van antisemitisme.

Wij zullen het bij deze twee voorbeelden laten. Feitelijk wordt met het begrip antisemitisme zoo wonderlijk omgesprongen door joodsche schrijvers, dat zij er ten slotte bijna een eere naam van maken. Want als de bewering, dat het Joden dom op zijn best nog onvolkomen is, en het Nieuwe Testament de vervulling van wet en profeten, antisemitisme genoemd kan worden, wat moet dan Jeremia een antisemiet geweest zijn! Hij toch profeteerde van een tijd, waarin Jehovah met het huis van Israël en met het huis van Juda een Nieuw Verbond zou maken. Bewijst zulk een profetie op zichzelf niet reeds de onvolmaaktheid en onprofijtelijkheid van het Oude? En als het Nieuwe Testament antisemitisme kweekt, dan volgt daaruit, dat de grootste heiligen der laatste twintig eeuwen antisemieten zijn geweest; en tot welken eeretitel wordt dan deze naam verheven!

Neen, ik moet eerlijk bekennen, dat de scherpe uitvallen van de joodsche pers en het joodsche platform, die het altijd over antisemitisme hebben, mij tamelijk koud laten. Ik heb er zooveel van gehoord, dat het mij niet meer treft. Want ik heb de meeste hunner verhalen vol haat, onwaar of ten hoogste half waar bevonden.

Maar al is ook een groot deel van wat de Joden soms antisemitisme noemen, slechts denkbeeldig, het vreeselijk bestaan van het antisemitisme is niet denkbeeldig. Daar is een werkelijk en echt antisemitisme, dat ieder waarachtig levend Christen met bezorgdheid moet vervullen. Een antisemitisme, dat, zoo het, wat God verhoede, meer populair werd onder de Christenen, het grootste gevaar zou opleveren, niet alleen voor het Jodendom, maar nog meer voor de Christelijke Kerk zelf. Voor het Jodendom zou het lichamelijk en misschien ook zedelijk lijden, maar voor de Christelijke Kerk zou het niets minder dan het verlies der ziel beteekenen.

Wat is het echte antisemitisme?

Haar voornaamste taak is scheiding te bewerken tusschen Sem en Japhet — de twee, die naar het Goddelijk plan, vereenigd moeten worden. Zooals geschreven is: „God breide Japhet uit, en hij wone in Sems tenten. “Met andere woorden: de Heere God zal Japhet uitbreiden door hem tenslotte deel te geven aan de geestelijke voorrechten en zegeningen van Sem. Deze voorspelling is heerlijk vervuld, toen door God ook den Heidenen de bekeering gegeven werd ten leven, en zij ingelijfd werden in de Gemeente des levenden — den God van Sem. Dit Goddelijk plan te verijdelen is het streven Gods van het echte antisemitisme.

Op zekeren dag, in het begin der 19e eeuw (wij wenschen geenszins te beweren, dat het antisemitisme plotseling in de 19e eeuw ontstond. De kiemen dier kwaal waren reeds eeuwenlang aanwezig. Doch als systeem dateert het van de 19e eeuw.), kwamen eenige kinderen van Japhet ergens in Duitschland samen en besloten een motie aan te nemen, ten einde zoo mogelijk alle kinderen van Japhet te bewegen tot het verlaten van Sems tenten en het oprichten van eigen tenten. Dit besluit zou in zijn eerste consequentie beteekenen een verwerpen van het Christendom, dat immers den God van Sem belijdt. Maar op dezen stap — toch de eenig logische — waren zij toendertijd niet voorbereid. En dit brengt ons van zelf tot een van de moeilijkste problemen, die de antisemieten onder

de oogen hebben te zien: hoe het antisemitisme met het Christendom overeen te brengen.

De antisemieten hebben tijd noch moeite gespaard om iemand te vinden scherp en sluw genoeg om dit moeielijk vraagstuk op te lossen, maar hun pogingen faalden. Het duurde zoo lang, dat ze bijna wanhoopten zulk eenen te zullen vinden. Trouwens, het is een onmogelijkheid het antisemitisme voor te staan en terzelfder tijd een Christen te blijven. Antisemitisme en Christendom zijn en blijven ten eeuwigen dage antithesen. Twee tegenstanders werkzaam in tegenovergestelde richtingen.

Doch zie, na verloop van tijd daalde een machtige engel uit den donkeren antisemietischen hemel neder in de gedaante van Houston Stewart Chamberlain, in duisternis gehuld, met een kruis op de borst, het gelaat als in een nevel, en in de hand een dik boek, getiteld: „Die Grundlagen des Neunzehnten Jahrhunderts" en hij riep in ruwen, rauwen toon tot de antisemieten, wien macht gegeven werd de kinderen Israëls te beschadigen:

“Het Christendom is een volkomen nieuwe schepping, die absoluut niets van doen heeft met het Jodendom. Jezus van Nazareth, zoo Hij al een Jood is geweest, was dit alleen van zijn moeders, maar niet van zijn vaders kant. En zelfs zijn moeder was alleen joodsch door godsdienst, niet door afkomst. Dit wordt bewezen door het feit, dat Jezus geboren werd in Galilea, door de Joden toentertijd genoemd: — Galilea der Heidenen. Vandaar dat zijn moeder niet anders kon zijn dan een heidensche of jafethietische vrouw, die tot het Jodendom bekeerd was.

Als dat waar was, dan zou het Nieuwe Testament beginnen met een leugen. Want de eerste evangelist, Mattheüs, stelt aan het hoofd van het geslachtsregister des Heeren: David en Abraham, de uitgangspunten der twee hoofdlijnen van het joodsche volk: de nationale en de koninklijke.

Als Jezus een Samaritaansche vrouw, te Sichem, bij de fontein Jakobs, om een dronk vroeg, stond zij verbaasd dat een Jood, die anders met minachting op haar volk nederzag, zich verwaardigde van haar een teug waters te vragen, en riep uit: „Hoe, begeert gij, die een Jood zijt, van mij te drinken, die een Samaritaansche vrouw ben?”

In het gesprek met de Samaritaansche vrouw zegt Jezus: „De zaligheid (d.i. de Christus) is uit de Joden.”

Paulus spreekt in zijn brief aan de Romeinen over de Joden, „uit welke Christus is, zooveel het vleesch aangaat.

„De antisemieten echter zagen en hoorden deze dingen, en als ze gezien en gehoord hadden, vielen zij neder om te aanbidden voor de voeten van Houston Stewart Chamberlain, die hun het wondere geheimenis had geopenbaard, hoe het antisemitisme kan vereenigd worden met het Christendom.

Het daarop volgend probleem, waarvoor de antisemieten stonden, was dit: Wat te doen met het Oude Testament, dat den achtergrond van het Nieuwe Testament vormt, dat tot den heiligen, christelijken Canon behoort en zulk een belangrijke rol speelt in het christelijk leven en den christelijken eeredienst. Chamberlain's oplossing op de oudtestamentische Schriften toepassen en zeggen, dat hun auteurs geen Semieten, maar Japhetieten waren, zou in de eerste plaats al te willekeurig schijnen, en bovendien geen nieuwe gedachte naar voren brengen, en zodoende het sensationele missen, wat zoo gewenscht is in een dergelijke propaganda.

Eenige jaren geleden verscheen van Friedrich Delitzsch, den bekenden hoogleeraar in de Assyriologie te Berlijn, een oplossing van dit moeilijk vraagstuk in een werk, getiteld: „Die Grosse Täuschung". Zijn oplossing is uiterst eenvoudig, te eenvoudig voor een man, die zooveel boeken ge-

tuigend van wetenschappelijk onderzoek en geleerdheid, geschreven heeft. De kern zijner hypothese is als volgt:

„Het Oude Testament is eigenlijk niet meer dan een groote oplichterij. De geheele zoogenaamde israëlietische godsdienst is een leugen. De christelijke wereld is door de Joden bedrogen.” Met den strijd tegen den israëlietischen godsdienst bedoelt hij niet dien te vernietigen en een nieuwen en beteren in de plaats te geven, als wel om „duidelijk te doen uitkomen, hoe de Joden organisch en historisch beschouwd zwendelaars zijn, en bovenal om de oogen van het germaansche ras te openen voor het joodsche vraagstuk.”

Maar aangezien deze oplossing al te eenvoudig was, gaf hij om haar gerechtelijk ingang te doen vinden aan zijn bewijs en verklaring een zeer wetenschappelijken toon. Ik laat ook hier slechts een resumé volgen.

Onder de semietische volken van Azië bevond zich dat der Sumarianen, waarvan we heel weinig weten. Men veronderstelt, dat zij overeenkomst vertoonden met de Mongolen en een soort van mongoolsch spraken. Zij waren een uiterst beschaafd en vlijtig volk. Maar, helaas, zij werden uitgeroeid door de Semieten, die hun goden en hun cultuur overnamen, waarvan een groot deel wordt teruggevonden in het Oude Testament.

De Sumarianen waren Jafethieten. Japhet was een beminnelijke persoonlijkheid, terwijl Sem een verworpeling was. Sem had evenwel zeer goede kinderen, uitgenomen een, Heber genaamd, die een hardnekkige en weer- spannige zoon was. Meeste menschen denken, dat Heber beteekent „van de andere zijde”, maar dat is niet juist. Heber heeft dezelfde beteekenis als Habiru, waarvan de monumenten van Bagan-Kai gewag maken. Habiru wil zeggen: „de roover Bijgevolg waren de Habiru's geen ras, maar roovers uit de meest verschillende elementen samengesteld.

Dus de Joden stammen af van wilde horden roovers en moordenaars. Het Oude Testament is gestolen en onecht. Het weinige, dat de Joden er aan toegevoegd hebben, is niets dan bedrog en leugen.

Friedrich Delitzsch zou consequent geweest zijn, als hij zijn redeneering besloten had met de woorden: „Bewezen zijnde, dat het Oude Testament niets dan bedrog is, volgt hieruit, dat het Nieuwe Testament, gebaseerd op het Oude, noodwendig ook bedrog is!" Maar dien euvelen moed schijnt hij niet gehad te hebben. Hij was gehecht aan het protestantsch Christendom, dat hij volgens zijn bewering zeer genegen was. Wat hij wenschte, was het Christendom te zuiveren van semietischen invloed en het verband aan te toonen tusschen den christelijken godsdienst en oude germaansche legenden.

De houding der antisemieten tegenover Israël herinnert mij aan wat ik eens las. Iemand schreef een boek over Luther in denzelfden trant als de antisemieten over het joodsche volk. Luther werd zoodanig geschilderd, dat zelfs een rechtgeaarde hond geen stuk brood uit zijn hand zou aan-nemen. Men vroeg iemand, wat hij van dit alles dacht. En deze ant-woordde: „Het gaat er mee als met een tuin. Een huisvrouw zoekt er groenten; een kind huppelt dadelijk naar het bloemperk; maar een zwijn gaat recht op den mesthoop af."

Indien al hun gebazel zich bepaalde tot de enkele beroeps-antisemieten, lijdende aan dit idee fixe, het zou niet waard zijn om een oogenblik zoek te brengen in het schrijven er over of er tegen. Maar het droevig feit ligt daar, dat in onzen tijd zoovele Christenen slapen en sluimeren. En de vij-and komt en zaait dit antisemietisch onkruid tusschen de tarwe van het Evangelie en gaat verder. En even droevig is het feit, dat in akkers, waar men het allerminst zou verwachten, dit verfoeilijk onkruid wordt ge-vonden.

In een boekje: „Zijn de Joden werkelijk het uitverkoren volk?" klaagt de groote Franz Delitzsch, de godzalige vader van den hierboven aange-

haalden Friedrich Delitzsch: „Wij achten het een schande, wanneer Christenen zich antisemieten noemen of er voor doorgaan. De Christen roept met Noach uit: *Gezegend zij de Heere, de God van Sem!“ Is niet onze Heiland, de Christus Gods, uit Juda gesproten?“ Misschien zal iemand zeggen: Professor Franz Delitzsch had Duitschland op het oog, toen hij deze woorden neerschreef; wij zijn hier in Nederland. ik zal een grooten Nederlander tot ons laten spreken. In een boekje: „Liberalisten en Joden“ zegt Dr. A. Kuijper: „Het is nog niet lang geleden voorgekomen, dat een modern predikant in den amsterdamschen Kerkeraad, Dr. van Ronkel, het woord „smous“ nariet, „de krasse uiting van een gezindheid, die tegenover de Joden nog tamelijk heerscht, en die we ten sterkste afkeuren en bestrijden.“

Ook het antisemitisme wordt aan zijn vruchten gekend. „Iedere goede boom brengt goede vruchten, en een kwade boom brengt voort kwade vruchten. Een goede boom kan geen kwade vruchten voortbrengen, noch een kwade boom goede vruchten voortbrengen.“ Welnu, wat zijn de vruchten van het antisemitisme? Daarvan geven de volgende aanhalingen van toonaangevende antisemieten in een der officiële antisemitische organen proeven: “Weg met den God Jehovah! Wij, Indo-Germanen, hooren god in den donder en in het ruischen der bladeren van het woud. Zulk een god is verwant aan onzen ouden god Wodan, meer dan de God der Joden.”

En in hetzelfde blad: „Christendom is van zuiver joodsch allooi, dat staat en valt met het Jodendom. Men is of een Christen of men is een Ariër. Daar is geen middelweg.”

En nog een ander schrijft: „Het is niet genoeg of we al roepen: Bevrijd uzelf van de Joden! Wij moeten roepen: Bevrijd uzelf van het Christendom! Ontdoe u van den Christus! Jezus kan nooit onze Verlosser wezen, want Hij behoort niet tot ons ras. Wij, Indo-Europeanen, kunnen niet gered worden, voordat het Christendom is verdwenen!”

En het is nog niet zoo lang geleden, dat Lüdendorff, de pruisische generaal, die met Hindenburg het opperbevel over de duitsche legers had gedurende den geheelen wereldoorlog, zich volgens een door alle bladen overgenomen bericht aansloot bij de aanbidders van den ouden germaanschen god Wodan. Aangezien Jezus een Jood was, kon hij onmogelijk lid van eenige christelijke gemeente blijven.

Zijn vrouw schreef onlangs een boekje, getiteld: „Deutscher Gottglaube.' Het blad: „de Christelijke Amsterdammer" vat het beginsel van het geloof, in dit boekje uiteengezet, samen als volgt: „Het duitsche volk kan alleen dan weer een wereldbeheerschend volk worden, wanneer het terugkeert tot den godsdienst van de oude Germanen, die de voorvaderen van de Duitschers waren. Wodan moet dus weer de god der Duitschers en het oude sagenboek Edda moet weer de Bijbel van het duitsche volk worden."

Wat is de ondergrond van deze belijdenis? De „Christelijke Amsterdammer" geeft daarop het volgende antwoord: „Heimelijke ondergrond van deze geloofsbelijdenis is: antisemitisme. Aangezien het Christendom uit de oud- testamentische religie ontsproten en Jezus zelf uit het volk der Joden geboren is, ontwaakte bij deze menschen langzamerhand ook afkeer tegen het Christendom."

Ziet gij, geachte lezers, het verband tusschen antisemitisme en de christelijke kerk? En hoe zuiver antisemitisme voor een christelijke gemeente gelijk staat met het verlies van haar ziel?

Noodwendig en volgens den aard van zijn wezen kan het antisemitisme niet anders dan kwade vruchten voortbrengen, zooals een kwade boom slechts bittere vruchten draagt. En niemand, hetzij man of vrouw, die beweert te gelooven in Jehovah, in Jezus en in den Bijbel, en onbewogen blijft, waar deze gruwel voortwoekert, gaat vrij uit. Het wordt hoog tijd, dat de Gemeente van Christus zich verheffe in een machtig protest en het openbaar worde, hoe zij met hart en ziel haat alle en ieder soort van

antisemitisme, als Gode en zijn Gezalfde vijandig. „Hem,” zoo roept Dr. Kuyper in het bovengenoemde boekje uit, „Hem, den Christus, onteert, al wie den Jood met bitterheid aangrijpt, en het is in zijn naam, dat we tegen elke Jodenverguizing met nadruk protesteeren.”

Een antisemiet, tenzij hij wederom geboren worde, moet vroeger of later komen tot de openlijke verwerping van Hem, die zichzelf geopenbaard heeft als „Jehovah, de God van Sem”. Hij moet vroeger of later, verloochenen Hem, die de geboren Koning der Joden is. Hij moet vroeger of later verachten het Woord Gods, dat leert: „De zaligheid is uit de Joden.”

Het gevaar van dezen gruwel, door David Baron genoemd: „een symptoom van de bedorven moraal der politieke en economische stelsels van het huidige Christendom,” is voor de christelijke Gemeente van tweevoudigen aard. Ten eerste brengt het flauwhartige en zwakke Christenen tot de verloochening van Christus, en ten tweede is het voor de Joden een verhindering om in Christus te gelooven.

Dat de Joden als volk, heden ten dage, allermint een zegen voor de wereld zijn, ik zal de laatste wezen om dit tegen te spreken. En dat niet alleen maar bij elke gelegenheid, die wij maar krijgen, heffen wij, Joden, die in den Messias gelooven, onze stem op als een bazuin, om ons volk zijn overtreding, en Jacob zijn zonden bekend te maken. Er is maar één middel tot heeling van zijn kwaal en tot verzoening zijner zonde. En gij, geachte lezers, die dit middel kent en in deze verzoening roemt, steunt hen, die geroepen zijn het Evangelie van de hoop der heerlijkheid aan Israël te verkondigen. „Bestrijden”, zegt de groote Nederlander, Dr. A. Kuyper, „willen wij hen, maar, voor een eerlijk kampgericht, bestrijden naar den geest. En voorts willen we onze missie onder hen volbrengen, een missie, die volstrekt zich niet bepalen mag tot den arbeid onzer missionairen, maar een missie moet zijn waar elk Christen aan deelneemt. Die missie moet daarin bestaan, dat we de aanraking met Joden niet mijden, maar zoeken, en in die aanraking steeds den moed hebben, om door onzen wandel en door ons woord beiden te getuigen van onzen Heer. Thans —

och, waarom het verheeld? — reikt onze houding zoo vaak aan den Jood een vrijbrief uit, om zijne conscientie aan den Christus Gods te onttrekken. Hij heeft ons hard, hij heeft ons onmenschelijk, hij heeft ons „kinderen der wereld" bevonden. Wie weet, hoe heel anders de Jood thans reeds tegenover den Christus staan zou, indien hij in de Christenheid meer van dien Christus had bespeurd!"

Ten slotte. Wij, die gelooven in Gods Woord, zien ook in den antisemiet een werktuig, waardoor God zijn plan met Israël ten uitvoer brengt. Hij zal het gebruiken zoolang het Hem behaagt. En dan: wee, wee, dat werktuig en die het hanteeren! Hij zal ze met vuur verbranden. Want „iedere boom, die geen goede vruchten voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen."

Opmerkingen bij het digitaliseren en herdrukken van dit boekje

Dit is een kopie van het originele boekje dat in 1931 is uitgegeven door Elim, Tulpstraat 14 te Rotterdam.

Het toenmalige Elim (1901-1943) bestond uit Joden die tot geloof in Jezus waren gekomen en dat geloof met hun mede-Joden wilden delen. In de periode 1901-1920 hebben meer dan 200.000 Joodse landverhuizers/vluchtelingen uit Noord- en Oost-Europa hier in Rotterdam een gastvrij onthaal en praktische hulp gekregen. En waar het hart vol van was liep de mond van over: dagelijks waren er (vaak pittige) gesprekken over o.a. Jesaja 53.

Nu naar het heden. In 2001 ontstond er een beweging "Verootmoediging en Voorbede voor Rotterdam" met als visie dat de Gemeente van Jezus weer sterk en krachtig kan worden indien wij ons collectief verootmoedigen. In antwoord op deze verootmoediging heeft God op een wonderlijke manier in 2005 Elim in de Tulpstraat heropend.

Het tegenwoordige Elim – Huis van Gebed probeert ook nu weer tot zegen te zijn van Gods volk Israël. Op een manier die past bij de tijd en de omstandigheden waarin we nu leven.

Elim brengt dat in praktijk door: 1^e de liefde van Jezus met praktische daden aan Joden te bewijzen en 2^e christenen uitnodigen om met Gods ogen naar zijn volk Israël te kijken EN daarnaar te handelen. Zie voor meer informatie www.elimhuisvangebed.nl.

Dit boekje is gedigitaliseerd door Wim van Duijvenbode.

Het taalgebruik is uit de dertiger jaren van de vorige eeuw.

Dat is in deze kopie onveranderd overgenomen.

september 2018

Elim

Huis van Gebed

Tulpstraat 11, 3068 VR Rotterdam (Noordereiland)

www.elimhuisvangebed.nl

